

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 28 listopada 2022 r.
(OR. en)

14558/22

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2022/0364 (NLE)

POLCOM 165
WTO 211
PECHE 452

AKTY USTAWODAWCZE I INNE INSTRUMENTY

Dotyczy: Protokół zmieniający Porozumienie z Marrakeszu ustanawiające Światową
 Organizację Handlu
 Porozumienie w sprawie subsydiów dla rybołówstwa

TŁUMACZENIE

PROTOKÓŁ

ZMIENIAJĄCY POROZUMIENIE Z MARRAKESZU USTANAWIAJĄCE ŚWIATOWĄ ORGANIZACJĘ HANDLU

POROZUMIENIE W SPRAWIE SUBSYDIÓW DLA RYBOŁÓWSTWA

CZŁONKOWIE ŚWIATOWEJ ORGANIZACJI HANDLU,

UWZGLĘDNIAJĄC decyzję konferencji ministerialnej zawartą w dokumencie WT/MIN(22)/33 – WT/L/1144, przyjętą zgodnie z art. X ust. 1 Porozumienia z Marrakeszu ustanawiającego Światową Organizację Handlu (zwanego dalej „Porozumieniem WTO”),

UZGADNIAJĄ, CO NASTĘPUJE:

1. Załącznik 1 A do Porozumienia WTO, z chwilą wejścia w życie niniejszego Protokołu zgodnie z ust. 4, zostaje zmieniony poprzez dodanie Porozumienia w sprawie subsydiów dla rybołówstwa, stanowiącego załącznik do niniejszego Protokołu, i jego umieszczenie po Porozumieniu w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych.
2. Żadne z postanowień niniejszego Protokołu nie może być przedmiotem zastrzeżeń.
3. Niniejszy Protokół zostaje poddany akceptacji przez Członków.

4. Niniejszy Protokół wchodzi w życie zgodnie z art. X ust. 3 Porozumienia WTO¹.
5. Niniejszy Protokół zostaje złożony u Dyrektora Generalnego Światowej Organizacji Handlu, który niezwłocznie dostarcza każdemu z Członków uwierzytelniony odpis niniejszego Protokołu i zawiadomienie o każdej jego akceptacji zgodnie z ust. 3.
6. Niniejszy Protokół zostaje zarejestrowany zgodnie z postanowieniami art. 102 Karty Narodów Zjednoczonych.

Sporządzono w Genewie dnia siedemnastego czerwca dwa tysiące dwudziestego drugiego roku w jednym egzemplarzu w językach: angielskim, francuskim i hiszpańskim, przy czym każda z tych wersji językowych jest autentyczna.

¹ Na potrzeby obliczenia liczby Członków dokonujących akceptacji zgodnie z art. X ust. 3 Porozumienia WTO, instrument akceptacji przez Unię Europejską w jej własnym imieniu i w odniesieniu do jej państw członkowskich liczony jest jako akceptacja przez liczbę Członków równą liczbie państw członkowskich Unii Europejskiej będących Członkami WTO.

POROZUMIENIE W SPRAWIE SUBSYDIÓW DLA RYBOŁÓWSTWA

Artykuł 1

Zakres stosowania

Niniejsze Porozumienie stosuje się do subsydiów, w rozumieniu art. 1 ust. 1 Porozumienia w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych (zwanego dalej „Porozumieniem SCM”), które są specyficzne, w rozumieniu art. 2 tego porozumienia, dla połowów ryb morskich dziko żyjących i działalności na morzu związanej z połowami^{1,2,3}.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego Porozumienia:

- a) „ryby” oznaczają wszystkie gatunki żywych zasobów morza, przetworzone lub nie;
- b) „połowcy” oznaczają poszukiwanie ryb, ich przywabianie, lokalizowanie, łowienie, zbieranie lub odławianie lub wszelką działalność, co do której można rozsądnie oczekiwać, że jej wynikiem jest przywabianie, lokalizowanie, łowienie, zbieranie lub odławianie ryb;

¹ Dla większej pewności należy wyjaśnić, że akwakultura i rybołówstwo śródlądowe są wyłączone z zakresu niniejszego Porozumienia.

² Dla większej pewności należy wyjaśnić, że płatności dokonywane między organami administracji na podstawie porozumień w sprawie dostępu do zasobów rybołówstwa nie są uznawane za subsydia w rozumieniu niniejszego Porozumienia.

³ Dla większej pewności, na potrzeby niniejszego Porozumienia, subsydium można przypisać Członkowi, który go udzielił, bez względu na banderę lub rejestr odnośnego statku bądź przynależność państwową beneficjenta.

- c) „działalność związana z połowami” oznacza dowolne działania w ramach wspierania połowów lub przygotowań do nich, w tym wyladunek, pakowanie, przetwarzanie, przeładunek lub przewóz ryb, których wcześniej nie wyladowywano w porcie, jak również zaopatrywanie w personel, paliwo, narzędzia i inne zasoby na morzu;
- d) „statek” oznacza statek, jednostkę innego rodzaju lub łódź wykorzystywane, wyposażone w celu wykorzystania lub przeznaczone do wykorzystania do połowów lub działań związanych z połowami;
- e) „operator” oznacza właściciela statku lub osobę, która odpowiada za statek, kieruje nim lub go kontroluje.

Artykuł 3

Subsydia przyczyniające się do nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów⁴

- 3.1 Żaden Członek nie udziela ani nie utrzymuje subsydiów na rzecz statku lub operatora⁵ prowadzącego nielegalne, nieraportowane i nieuregulowane połowy (zwane dalej „połowami NNN”) lub działalność związaną z połowami wspierającą połowy NNN.

⁴ „Nielegalne, nieraportowane i nieuregulowane połowy (połowy NNN)” odnoszą się do działań określonych w ust. 3 *Międzynarodowego planu działania na rzecz zapobiegania nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom oraz ich powstrzymywania i eliminowania*, przyjętego przez Organizację Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) w 2001 r.

⁵ Do celów art. 3 termin „operator” oznacza operatora w rozumieniu art. 2 lit. e) w momencie, gdy dopuszcza się on naruszenia w postaci połowów NNN. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że zakaz udzielania lub utrzymywania subsydiów dla operatorów prowadzących połowy NNN ma zastosowanie do subsydiów udzielanych na połowy i działalność na morzu związaną z połowami.

- 3.2 Do celów art. 3 ust. 1 uznaje się, że statek lub operator prowadzi połowy NNN, jeżeli pozytywnego ustalenia tego faktu dokona którykolwiek z następujących podmiotów^{6,7}:
- a) Członek będący państwem nadbrzeżnym – w odniesieniu do działalności prowadzonej na obszarach podlegających jego jurysdykcji; lub
 - b) Członek będący państwem bandery – w odniesieniu do działalności prowadzonej z użyciem statków pływających pod jego banderą; lub
 - c) odpowiednia regionalna organizacja do spraw zarządzania rybołówstwem (RMFO) lub odpowiedni układ w sprawie zarządzania rybołówstwem (RFMA), zgodnie z zasadami i procedurami RFMO/RFMA oraz odpowiednimi przepisami prawa międzynarodowego, m.in. poprzez terminowe powiadamianie i przekazywanie odpowiednich informacji, na obszarach i w odniesieniu do gatunków podlegających ich kompetencjom.
- 3.3 a) Pozytywne ustalenie⁸ zgodnie z art. 3 ust. 2 odnosi się do ostatecznego ustalenia przez Członka lub ostatecznego wpisania do wykazu przez RFMO/RFMA, że statek lub operator prowadził połowy NNN.

⁶ Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie może być interpretowane jako zobowiązujące Członków do wszczynania postępowań wyjaśniających w sprawie połowów NNN lub dokonywania ustaleń dotyczących połowów NNN.

⁷ Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie może być interpretowane jako mające wpływ na kompetencje podmiotów wymienionych w wykazie, wynikające z odpowiednich instrumentów międzynarodowych ani jako przyznające podmiotom wymienionym w wykazie nowe prawa w zakresie dokonywania ustaleń dotyczących połowów NNN.

⁸ Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie może być interpretowane jako opóźniające dokonywanie ustaleń dotyczących połowów NNN bądź wpływające na ważność lub wykonalność tych ustaleń.

- b) Do celów art. 3 ust. 2 lit. a) zakaz przewidziany w art. 3 ust. 1 ma zastosowanie w przypadku, gdy ustalenie dokonane przez Członka będącego państwem nadbrzeżnym opiera się na odpowiednich informacjach faktycznych, a Członek będący państwem nadbrzeżnym przekazał Członkowi będącemu państwem bandery oraz, jeżeli jest on znany, Członkowi udzielającemu subsydium:
- (i) terminowe powiadomienie, za pośrednictwem odpowiednich kanałów, że statek lub operator został tymczasowo zatrzymany w oczekiwaniu na dalsze postępowanie wyjaśniające w sprawie udziału w połowach NNN lub że Członek będący państwem nadbrzeżnym wszczął postępowanie wyjaśniające w sprawie połowów NNN, wraz z odniesieniem do wszelkich odpowiednich informacji faktycznych, mających zastosowanie przepisów ustawowych, wykonawczych, procedur administracyjnych lub innych stosownych środków;
 - (ii) możliwość wymiany odpowiednich informacji⁹ przed dokonaniem ustalenia, tak aby umożliwić uwzględnienie takich informacji w ostatecznym ustaleniu. Członek będący państwem nadbrzeżnym może określić sposób prowadzenia takiej wymiany informacji oraz okres, w którym powinna być ona prowadzona; oraz
 - (iii) powiadomienie o treści ostatecznego ustalenia oraz o ewentualnych zastosowanych sankcjach, z uwzględnieniem okresu ich obowiązywania.

Członek będący państwem nadbrzeżnym przekazuje takie pozytywne ustalenie Komitetowi, o którym mowa w art. 9.1 (zwanym w niniejszym Porozumieniu „Komitetem”).

⁹ Może to obejmować na przykład możliwość dialogu lub pisemnej wymiany informacji na wniosek Członka będącego państwem bandery lub Członka udzielającego subsydium.

- 3.4 Określając okres stosowania zakazu przewidzianego w art. 3 ust. 1, Członek udzielający subsydium bierze pod uwagę charakter, wagę i powtarzalność połowów NNN dokonanych przez statek lub operatora. Zakaz przewidziany w art. 3 ust. 1 ma zastosowanie co najmniej tak długo, jak długo pozostaje w mocy sankcja¹⁰ wynikająca z ustalenia skutkującego nałożeniem zakazu, lub co najmniej tak długo, jak długo statek lub operator znajduje się w wykazie sporządzonym przez RFMO/RFMA, w zależności od tego, który z tych okresów jest dłuższy.
- 3.5 Członek udzielający subsydium powiadamia zgodnie z art. 8 ust. 3 Komitet o środkach zastosowanych na podstawie art. 3 ust. 1.
- 3.6 W przypadku gdy Członek będący państwem portu powiadamia Członka udzielającego subsydium, że ma wyraźne podstawy, by sądzić, że statek w jednym z jego portów prowadził połowy NNN, Członek udzielający subsydium należycie uwzględni otrzymane informacje i podejmuje działania, jakie uzna za stosowne, w odniesieniu do swoich subsydiów.
- 3.7 Każdy Członek posiada przepisy ustawowe, wykonawcze lub procedury administracyjne w celu zapewnienia, by subsydia, o których mowa w art. 3 ust. 1, w tym subsydia istniejące w chwili wejścia w życie niniejszego Porozumienia, nie były udzielane ani utrzymywane.
- 3.8 Przez okres dwóch lat od daty wejścia w życie niniejszego Porozumienia subsydia udzielane lub utrzymywane przez Członków będących krajami rozwijającymi się bądź Członków będących krajami najslabiej rozwiniętymi w odniesieniu do obszaru wyłącznej strefy ekonomicznej (w.s.e.) i w jej obrębie są wyłączone z działań opartych na art. 3 ust. 1 i art. 10 niniejszego Porozumienia.

¹⁰ Zniesienie sankcji jest przewidziane w przepisach lub procedurach organu, który dokonał ustalenia, o którym mowa w art. 3 ust. 2.

Artykuł 4

Subsydia dotyczące przełowionych stad

- 4.1 Żaden z Członków nie udziela ani nie utrzymuje subsydiów na połowy lub działalność związaną z połowami w odniesieniu do przełowionego stada.
- 4.2 Do celów niniejszego artykułu stado ryb uznaje się za przełowione, jeżeli zostało uznane za takie przez Członka będącego państwem nadbrzeżnym, pod którego jurysdykcją prowadzone są połowy, lub przez odpowiednią RFMO/RFMA na obszarach i w odniesieniu do gatunków objętych zakresem ich kompetencji, w oparciu o najlepsze dostępne dowody naukowe.
- 4.3 Niezależnie od art. 4 ust. 1 Członek może udzielać subsydiów lub utrzymywać subsydia, o których mowa w art. 4 ust. 1, jeżeli takie subsydia lub inne środki są stosowane w celu odbudowy stada do poziomu biologicznie zrównoważonego¹¹.
- 4.4 Przez okres dwóch lat od daty wejścia w życie niniejszego Porozumienia subsydia udzielane lub utrzymywane przez Członków będących krajami rozwijającymi się, w tym Członków będących krajami najsłabiej rozwiniętymi, w odniesieniu do obszaru w.s.e. i w jej obrębie, są wyłączone z działań opartych na art. 4 ust. 1 i art. 10 niniejszego Porozumienia.

¹¹ Do celów niniejszego ustępu poziom biologicznie zrównoważony oznacza poziom określony przez Członka będącego państwem nadbrzeżnym, do którego jurysdykcji należy obszar, na którym prowadzone są połowy lub działalność związana z połowami, przy użyciu punktów odniesienia, takich jak maksymalny podtrzymywalny połów (MSY) lub innych punktów odniesienia, współmiernych do danych dostępnych dla danego łowiska, lub przez odpowiednią RFMO/RFMA na obszarach i w odniesieniu do gatunków objętych zakresem ich kompetencji.

Artykuł 5
Inne subsydia

- 5.1 Żaden Członek nie udziela ani nie utrzymuje subsydiów na rzecz połowów lub działalności związanej z połowami, prowadzonych poza obszarem podlegającym jurysdykcji Członka będącego państwem nadbrzeżnym lub nadbrzeżnego państwa niebędącego Członkiem i poza zakresem kompetencji odpowiednich RFMO/RFMA.
- 5.2 Członek zachowuje szczególną ostrożność i należyłą powściągliwość przy udzielaniu subsydiów na rzecz statków, które nie pływają pod banderą tego Członka.
- 5.3 Członek zachowuje szczególną ostrożność i należyłą powściągliwość przy udzielaniu subsydiów na połowy lub działalność związaną z połowami w odniesieniu do stad, których stan jest nieznan.

Artykuł 6

Postanowienia szczegółowe dotyczące Członków będących krajami najslabiej rozwiniętymi

Członek zachowuje należyłą powściągliwość, poruszając sprawy z udziałem Członka będącego krajem najslabiej rozwiniętym, a analizowane rozwiązania uwzględniają w razie potrzeby szczególną sytuację takiego Członka.

Artykuł 7

Pomoc techniczna i budowanie zdolności

Członkom będącym krajami rozwijającymi się, w tym Członkom będącym krajami najslabiej rozwiniętymi, zapewnia się ukierunkowaną pomoc techniczną i pomoc w zakresie budowania zdolności w celu wdrożenia zasad określonych w niniejszym Porozumieniu. W celu wsparcia tej pomocy – we współpracy z odpowiednimi organizacjami międzynarodowymi, takimi jak Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) oraz Międzynarodowy Fundusz Rozwoju Rolnictwa – ustanawia się dobrowolny mechanizm finansowania WTO. Wkłady członków WTO do mechanizmu są wyłącznie dobrowolne i nie są pokrywane z regularnych środków budżetowych.

Artykuł 8
Powiadamianie i przejrzystość

- 8.1 Bez uszczerbku dla art. 25 Porozumienia SCM oraz aby wzmocnić i usprawnić system powiadamiania o subsydiach dla rybołówstwa, a także aby umożliwić skuteczniejszy nadzór nad realizacją zobowiązań w zakresie tych subsydiów, każdy z Członków:
- a) w ramach regularnego powiadamiania o subsydiach dla rybołówstwa na podstawie art. 25 Porozumienia SCM^{12,13} przekazuje następujące informacje: typ lub rodzaj subsydiowanej działalności połowowej;
 - b) w zakresie, w jakim jest to możliwe przekazuje następujące informacje w ramach regularnego powiadamiania o subsydiach dla rybołówstwa na podstawie art. 25 Porozumienia SCM^{12, 13}:
 - (i) stan stad ryb w łowisku, w odniesieniu do którego udzielane są subsydia, (np. przełowione, poławiane w sposób maksymalnie zrównoważony lub niedoławiane) oraz wykorzystywane punkty odniesienia, a także to, czy takie stada są dzielone¹⁴ z innym Członkiem lub są zarządzane przez RFMO/RFMA;

¹² Do celów art. 8 ust. 1 Członkowie dostarczają te informacje jako uzupełnienie wszystkich informacji wymaganych na podstawie art. 25 Porozumienia SCM oraz zgodnie z kwestionariuszami wykorzystywanymi przez Komitet SCM, na przykład G/SCM/6/Rev.1.

¹³ W przypadku Członków będących krajami najsłabiej rozwiniętymi oraz Członków będących krajami rozwijającymi się, których roczny udział w światowej wielkości połowów morskich nie przekracza 0,8 % zgodnie z najnowszymi opublikowanymi danymi FAO przekazanymi przez Sekretariat WTO, powiadomienie o dodatkowych informacjach, o którym mowa w niniejszym akapicie, może być dokonywane co cztery lata.

¹⁴ Termin „stado dzielone” odnosi się do stad, które występują w w.s.e. przynajmniej dwóch Członków będących państwami nadbrzeżnymi lub zarówno w obrębie w.s.e. oraz na przylegającym do niej obszarze poza jej granicami.

- (ii) środki ochrony i zarządzania obowiązujące w odniesieniu do danego stada ryb;
- (iii) zdolność połowowa floty na łowisku, w odniesieniu do którego udzielane są subsydia;
- (iv) nazwa i numer identyfikacyjny statku rybackiego lub statków rybackich korzystających z subsydium; oraz
- (v) dane dotyczące połowów w podziale na gatunki lub grupy gatunków w łowisku, w odniesieniu do którego udzielane są subsydia¹⁵.

8.2 Każdy Członek co roku powiadamia Komitet na piśmie o wykazie statków i operatorów, w odniesieniu do których dokonał pozytywnego ustalenia, że prowadzili połowy NNN.

8.3 Każdy z Członków, w terminie roku od daty wejścia w życie niniejszego Porozumienia, informuje Komitet o istniejących lub podjętych środkach w celu zapewnienia wdrożenia niniejszego Porozumienia i zarządzania nim, w tym o krokach podjętych w celu wprowadzenia w życie zakazów określonych w art. 3, 4 i 5. Ponadto każdy z Członków niezwłocznie informuje Komitet o wszelkich zmianach takich środków oraz o nowych środkach zastosowanych w celu wprowadzenia w życie zakazów określonych w art. 3.

¹⁵ W przypadku połowów wielogatunkowych Członek może przedstawić zamiast tego inne odpowiednie i dostępne dane dotyczące połowów.

- 8.4 Każdy Członek, w terminie roku od daty wejścia w życie niniejszego Porozumienia, przekazuje Komitetowi opis swojego systemu rybołówstwa wraz z odniesieniami do swoich przepisów ustawowych, wykonawczych i procedur administracyjnych, które mają znaczenie dla wdrożenia niniejszego Porozumienia, a następnie niezwłocznie informuje Komitet o ich wszelkich późniejszych zmianach. Członek może wywiązać się z tego obowiązku, podając Komitetowi aktualny link do swojej strony internetowej lub innej odpowiedniej, oficjalnej strony internetowej zawierającej te informacje.
- 8.5 Członek może zwrócić się do powiadamiającego Członka o dodatkowe informacje dotyczące powiadomień i informacji przekazanych na podstawie niniejszego artykułu. Powiadamiający Członek odpowiada na ten wniosek jak najszybciej, na piśmie i w sposób wyczerpujący. Jeżeli Członek uzna, że nie przekazano powiadomienia lub informacji na podstawie niniejszego artykułu, może zgłosić sprawę danemu innemu Członkowi lub Komitetowi.

- 8.6 Po wejściu w życie niniejszego Porozumienia Członkowie powiadamiają Komitet na piśmie o wszelkich RFMO/RFMA, których są stronami. Powiadomienie to zawiera co najmniej tekst instrumentu prawnego ustanawiającego RFMO/RFMA, obszar i gatunki podlegające ich kompetencjom, informacje na temat stanu zarządzanych stad ryb, opis stosowanych przez nie środków ochrony i zarządzania, zasady i procedury regulujące ustalenia dotyczące połowów NNN oraz uaktualnione wykazy statków lub operatorów, co do których RFMO/RFMA ustaliły, że prowadzą połowy NNN. Powiadomienie to może zostać złożone indywidualnie lub przez grupę Członków¹⁶. Komitet jest niezwłocznie powiadamiany o każdej zmianie tych informacji. Sekretariat Komitetu prowadzi wykaz RFMO/RFMA, o których powiadomiono na podstawie niniejszego artykułu.
- 8.7 Członkowie uznają, że powiadomienie o środku nie przesądza: a) o jego statusie prawnym na podstawie GATT 1994, Porozumienia SCM lub niniejszego Porozumienia; b) o skutkach środka na podstawie Porozumienia SCM; ani c) o charakterze samego środka.
- 8.8 Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie wymaga przekazywania informacji poufnych.

¹⁶ Obowiązek ten można spełnić, podając aktualny link do strony internetowej powiadamiającego Członka lub innej odpowiedniej, oficjalnej strony internetowej zawierającej te informacje.

Artykuł 9
Ustalenia instytucjonalne

- 9.1 Niniejszym ustanawia się Komitet ds. Subsydiów dla Rybołówstwa, składający się z przedstawicieli wszystkich Członków. Komitet wybiera swojego przewodniczącego i zbiera się nie rzadziej niż dwa razy w roku oraz na wniosek któregokolwiek z Członków, zgodnie ze stosownymi postanowieniami niniejszego Porozumienia. Komitet wypełnia obowiązki powierzone mu na mocy niniejszego Porozumienia lub przez Członków oraz stwarza Członkom możliwość konsultowania się w jakiegokolwiek sprawie związanej z funkcjonowaniem niniejszego Porozumienia lub realizowaniem jego celów. Funkcję sekretariatu Komitetu pełni Sekretariat WTO.
- 9.2 Komitet bada wszystkie informacje przekazane na podstawie art. 3 i 8 oraz niniejszego artykułu nie rzadziej niż co dwa lata.
- 9.3 Komitet przeprowadza coroczne przeglądy wdrożenia i funkcjonowania niniejszego Porozumienia, z uwzględnieniem jego celów. Komitet corocznie informuje Radę ds. Handlu Towarami o rozwoju wydarzeń w okresie objętym takimi przeglądami.

- 9.4 Nie później niż pięć lat od daty wejścia w życie niniejszego Porozumienia, a następnie co trzy lata, Komitet dokonuje przeglądu funkcjonowania niniejszego Porozumienia, aby określić wszelkie zmiany, które są niezbędne do poprawy funkcjonowania niniejszego Porozumienia, biorąc pod uwagę jego cele. W stosownych przypadkach Komitet może zaproponować Radzie ds. Handlu Towarami stosowne zmiany tekstu niniejszego Porozumienia, uwzględniając m.in. doświadczenie nabyte w toku jego wdrażania.
- 9.5 Komitet utrzymuje ścisły kontakt z FAO i innymi odpowiednimi organizacjami międzynarodowymi w dziedzinie zarządzania rybołówstwem, w tym z odpowiednimi RFMO/RFMA.

Artykuł 10
Rozstrzygnięcie sporów

- 10.1 O ile w niniejszym Porozumieniu nie przewidziano inaczej¹⁷, w odniesieniu do konsultacji i rozstrzygnięcia sporów w związku z niniejszym Porozumieniem zastosowanie mają postanowienia art. XXII i XXIII GATT 1994 zgodnie z ich rozwinięciem w uzgodnieniu w sprawie rozstrzygnięcia sporów.

¹⁷ Art. XXIII ust. 1 lit. b) i c) GATT 1994 oraz art. 26 uzgodnienia w sprawie rozstrzygnięcia sporów nie mają zastosowania do rozstrzygnięcia sporów na podstawie niniejszego Porozumienia.

- 10.2 Bez uszczerbku dla ust. 1 postanowienia art. 4 Porozumienia SCM¹⁸ mają zastosowanie do konsultacji i rozstrzygania sporów na podstawie art. 3, 4 i 5 niniejszego Porozumienia.

Artykuł 11

Postanowienia końcowe

- 11.1 Z wyjątkiem postanowień art. 3 i 4 żadne z postanowień niniejszego Porozumienia nie uniemożliwia Członkom udzielania subsydiów na pomoc w przypadku klęsk żywiołowych¹⁹, pod warunkiem że takie subsydium jest:
- a) ograniczone do pomocy związanej z wystąpieniem danej klęski żywiołowej;
 - b) ograniczone do obszaru geograficznego dotkniętego klęską żywiołową;
 - c) ograniczone w czasie; oraz
 - d) w przypadku subsydiów na odbudowę – ograniczone do przywrócenia łowiska dotkniętego klęską żywiołową lub dotkniętej nią floty do poziomu sprzed klęski żywiołowej.

¹⁸ Do celów niniejszego artykułu termin „zakazane subsydium” w art. 4 Porozumienia SCM odnosi się do subsydiów objętych zakazem stosowania w art. 3, 4 lub 5 niniejszego Porozumienia.

¹⁹ Dla większej pewności należy wyjaśnić, że postanowienie to nie ma zastosowania do kryzysów gospodarczych ani finansowych.

- 11.2 a) Niniejsze Porozumienie, w tym odnoszące się do niego ustalenia, zalecenia i orzeczenia, nie mają żadnych skutków prawnych w odniesieniu do roszczeń terytorialnych ani wyznaczania granic morskich.
- b) Zespół orzekający ustanowiony na podstawie art. 10 niniejszego Porozumienia nie dokonuje żadnych ustaleń w odniesieniu do jakichkolwiek roszczeń, które wymagałyby od niego oparcia takich ustaleń na jakichkolwiek zgłaszanych roszczeniach terytorialnych lub wytyczaniu granic morskich²⁰.
- 11.3 Żadne z postanowień niniejszego Porozumienia nie może być interpretowane ani stosowane w sposób naruszający jurysdykcję, prawa i obowiązki Członków wynikające z prawa międzynarodowego, w tym prawa morza²¹.
- 11.4 O ile nie postanowiono inaczej, żadne z postanowień niniejszego Porozumienia nie oznacza, że Członek jest związany środkami lub decyzjami RFMO/RFMA lub uznaje RFMO/RFMA, których nie jest stroną ani współpracującym podmiotem niebędącym stroną.

²⁰ Ograniczenie to ma również zastosowanie do arbitra ustanowionego na podstawie art. 25 uzgodnienia w sprawie rozstrzygania sporów.

²¹ W tym zasady i procedury RFMO/RFMA.

11.5 Niniejsze Porozumienie nie zmienia ani nie uchyla żadnych praw i obowiązków przewidzianych w Porozumieniu SCM.

Artykuł 12

Rozwiązanie porozumienia w przypadku nieprzyjęcia kompleksowych zasad

Jeżeli w ciągu czterech lat od wejścia w życie niniejszego Porozumienia nie zostaną przyjęte kompleksowe zasady i o ile Rada Generalna nie postanowi inaczej, niniejsze Porozumienie zostaje niezwłocznie rozwiązane.
